

İcbari auditi həyata keçirən auditorlar və audit firmalarının mülki məsuliyyətlərinin məhdudlaşdırılması ilə bağlı 05 iyun 2008-ci il tarixli

KOMİSSİYA TÖVSIYƏSİ

(C(2008) 2274 sayılı sənəd üzrə)

(mətn AİB tələblərinə müvafiq şəkildə tərtib edilmişdir)

(2008/473/EC)

Avropa Birliyinin Komissiyası

Avropa Birliyinin yaradılması üzrə Müqaviləyə və Müqavilənin 211-ci maddəsinə müvafiq olaraq:

1) Avropa Şurasının 78/660/EEC və 83/349/EEC sayılı Direktivinə düzəliş edən və Şuranın 84/253/EEC¹ sayılı Direktivini ləğv edən və illik və konsolidasiya edilmiş hesabatların icbari auditi üzrə Avropa Parlamenti və Avropa Şurasının 17 may 2006-cı il tarixli 2006/43/EC sayılı Direktivi icbari audit tələblərinin uyğun olmasını təmin edir. Direktivin 31-ci maddəsinə müvafiq olaraq, Komissiya icbari auditin həyata keçirilməsinin milli məsuliyyət qaydalarının Avropa kapital bazarına və icbari audit üzrə ixtisaslaşmış auditor və auditor firmalarının sığorta vəziyyətinə təsir etməsi barədə məlumat təqdim etməli və müvafiq bildiyi halda, tövsiyələr verməlidir.

2) Kapital bazarlarının maneəsiz olaraq fəaliyyəti davamlı audit imkanı və audit xidmətlərinin rəqabətli bazarının olmasını tələb edir. Həmin rəqabətli bazarda kifayət qədər geniş seçimli audit firmaları mövcuddur ki, həmin firmalar da, öz növbəsində, *dövr edən qiymətli kağızları Üzv Dövlətlərin qanuni fəaliyyət göstərən bazarlarında ticarət alətinə çevrilən şirkətlərin* icbari auditini aparmaq niyyətindədir. Buna baxmayaraq şirkətlərin bazar kapitallaşması üzrə artmaqda olan dəyişiklikləri yüksək məsuliyyət risklərinin yaranmasına səbəb olur, lakin bu zaman müvafiq auditlərlə bağlı risklərə qarşı sığortalanmaq imkanı məhdudlaşdırılır.

3) Qeyri-məhdud birgə və fərdi məsuliyyətli olması, audit firmaları və şəbəkələrinin Birliyə daxil olan listing şirkətlərinin beynəlxalq audit bazarına daxil

¹ OJ L 157, 9.6.2006, səh. 87. Sonuncu düzəlişləri 2008/30/EC Direktivi ilə edilən Direktiv (OJ L 81, 20.3.2008, səh. 53)

olmasını məhdudlaşdırsa da, müvafiq şirkətlərin icbari auditlərini həyata keçirə bilən yeni audit şəbəkələrində bir qədər inkişaf nəzərə çarpır.

4) Nəticə etibarilə, listing şirkətlərin icbari auditini həyata keçirən auditor və auditor firmaları, o cümlədən auditor qruplarının məsuliyyəti məhdud olmalıdır. Buna baxmayaraq, auditorun öz vəzifələrini bilərəkdən pozduğu hallarda öhdəliyin məhdudlaşdırılmasına yol verilmir və bu hallarda tətbiq edilmir. Hər hansı zərər dəymiş tərəfin hüququna zidd olan müvafiq məhdudlaşma üzrə ədalətli şəkildə kompensasiya ödənilməlidir.

5) Üzv Dövlətlərdə mövcud olan mülki öhdəlik sistemləri arasındakı dəyişikliklər baxımından, hər bir Üzv Dövlət özünün mülki öhdəlik sistemi üzrə müvafiq hesab etdiyi məhdudlaşma üsulunu seçə bilər.

6) Üzv Dövlətlər milli qanunvericiliyə əsasən auditorların öhdəlikləri ilə əlaqədar ən yüksək həddi təyin etməlidir. Müvafiq olaraq, Üzv Dövlətlər milli qanunvericiliyə əsasən, proporsional məsuliyyət sistemi yaratmalıdırlar, buna əsasən də, icbari audit həyata keçirən auditorlar və auditor firmaları yalnız törətdikləri zərərin həcminə uyğun məsuliyyət daşıyır, digər tərəflərlə birgə, yaxud fərdi şəkildə məsuliyyətli deyillər.

İcbari audit həyata keçirən auditora qarşı iddianın ayr-ayrı səhmdarlar və ya üçüncü tərəflərdən hər hansı biri tərəfindən deyil, yalnız auditin həyata keçirildiyi şirkət tərəfindən irəli sürüldüyü Üzv Dövlətlərdə, Üzv Dövlət həmin şirkət, onun səhmdarlarına və auditora auditin həyata keçirildiyi şirkətdə auditorun məsuliyyətini müəyyən etmək imkanı yaratmalıdır, bir şərtlə ki, investorların audit olunan şirkətdə təminatı qorunmalıdır.

Tövsiyə edilir:

Predmet

1. Hazırkı Tövsiyədə Üzv Dövlətdə qeydiyyatla alınan və qiymətli kağızlarının Üzv Dövlətin bazarında ticarətinə icazə verilən şirkətin konsolidasiya edilmiş və illik hesabatlarının icbari auditini həyata keçirən auditorlar və audit firmalarının mülki öhdəliyini nəzərdə tutur.

Öhdəliyin məhdudlaşdırılması

2. İcbari audit həyata keçirən auditorlar və audit firmalarının **peşə** fəaliyyəti ilə bağlı vəzifələrini pozması zamanı meydana gələn mülki məsuliyyət məhduddur

(icbari auditi həyata keçirən auditorlar və audit firmalarının bilərəkdən vəzifələrini pozması halları istisna olmaqla).

3. Məsuliyyətin məhdudlaşdırılması milli qanunvericiliyə əsasən, kompensasiya üzrə iddia irəli sürmək səlahiyyəti verilmiş auditin həyata keçirildiyi şirkət və üçüncü tərəfə qarşı tətbiq edilə bilər.

4. Mülki məsuliyyətin məhdudlaşdırılması zərər dəymiş tərəflərə ədalətli kompensasiyanın ödənilməsinin qarşısını almır.

Məsuliyyətin məhdudlaşdırılması ilə bağlı üsullar

5. Üzv Dövlətlər məsuliyyəti məhdudlaşdırmaq üçün tədbirlər görməlidir. Bu məqsədlə aşağıdakı üsullardan hər hansı biri və ya bir neçəsinin tətbiq edilməsi tövsiyə olunur:

a) müvafiq məbləğin hesablanması nəzərdə tutan maksimum maliyyə məbləği və ya formulunun yaradılması;

b) prinsiplərin yaradılması - həmin prinsiplərə əsasən icbari auditi həyata keçirən auditor və ya audit firması iddiaçıya dəymiş zərər üzrə etdiyi ödəniş xaricində və müvafiq olaraq digər şəxslərin vəzifələri ilə bağlı yol verdiyi pozuntular üzrə heç bir məsuliyyət daşımır;

c) auditin həyata keçirildiyi şirkət və icbari auditi həyata keçirən auditor və ya audit firmasına razılaşma yolu ilə məsuliyyətin məhdudlaşdırılması üzrə icazənin verilməsi;

6. Məsuliyyət, 5(c) bəndində qeyd edildiyi kimi, razılaşma yolu ilə məhdudlaşdırıldığı halda, Üzv Dövlətlər aşağıdakı tələblərin yerinə yetirilməsini təmin etməlidir:

a) razılıq məhkəmə qaydasında əldə edilir;

b) auditin həyata keçirildiyi şirkətə müvafiq olaraq məhdudlaşdırma Şurasının 78/660/EEC² sayılı Direktivinin 50b maddəsinə əsasən və ya audit qrup şəklində həyata keçirildiyi təqdirdə, Şurasının 83/349/EEC³ sayılı Direktivinin 36a maddəsi üzrə inzibati, idarəetmə və nəzarət qurumlarının üzvləri tərəfindən müəyyən edilir və həmin qərar auditin həyata keçirildiyi şirkətin səhmdarları tərəfindən təsdiq edilir;

² OJ L 222, 14.08.1978, səh 11. Direktivə Avropa Parlamenti və Avropa Şurasının 2006/46/EC sayılı Direktivi ilə düzəliş edilmişdir (OJ L 224, 16.08.2006,səh. 1)

³ OJ L 193, 18.07.1983, səh. 1 Direktivə 2006/99/EC sayılı Direktivi ilə düzəliş edilmişdir (OJ L 363, 20.12.2006, səh.137)

c) hər hansı bir məhdudiyyət və ya dəyişiklik auditin həyata keçirildiyi şirkətin hesabları ilə bağlı qeydlərdə dərc olunur.

7. 5(a), (b), (c) bəndlərinə istinad edən üsullar və ya 2,3 və 4 bəndləri üzrə öhdəliyi məhdudlaşdıran digər üsulun tətbiqi ilə bağlı tədbirlər qəbul edilməzdən əvvəl, Üzv Dövlət maliyyə bazarları və investora və siyahıya daxil olan şirkətlər üzrə icbari auditin bazarına, o cümlədən auditin keyfiyyəti, risklərin sığortası və auditin həyata keçirildiyi şirkətlərə olan təsiri nəzərə alınmalıdır.

Digər

8. Üzv Dövlətlər 05 iyun 2010-cu il tarixinə qədər Təvsiyə əsasında görülən tədbirlərlə bağlı Komissiyaya məlumat verməsi münasib hesab edilir.

Ünvanlanan şəxslər

9. Hazırkı Təvsiyə Üzv Dövlətlərə ünvanlanır.

05 iyun 2008-ci il tarixində Brüssel şəhərində tərtib edilmişdir.

Komissiyanın adından
Charlie McCreevy
Komissiya üzvü
